

Principy a pravidla územního plánování

Kapitola D. Územní plánování, jeho orgány, nástroje a vazby

D.3 Vazby nástrojů územního plánování

Garant kapitoly D. Územní plánování, jeho orgány, nástroje a vazby:

Ing. arch. Naděžda Rozmanová

Poslední aktualizace 2018:

Ing. Tomáš Sklenář, poradce ministryně pro místní rozvoj ve vztahu ke stavebnímu zákonu;
spolupráce – Ing. Zdeňka Kučerová, Ing. arch. Michal Leskovjan, RNDr. Vladimíra Labounková, Ing. arch.
Hana Šimková

Dostupnost: <http://www.uur.cz/default.asp?ID=2571>

Zveřejněno: 20. 5. 2019

Další řešitelé v letech 2006, 2010, 2013:

Ing. arch. Josef Markvart, CSc., Ing. Alena Navrátilová, Ing. arch. Miriam Blažková, Ing. arch. Zdenka
Hladišová, CSc., Ing. arch. Jaroslav Tušer, CSc., Ing. Ludmila Rohrerová, Prof. Ing. Vítězslav Kuta,
CSc., Ing. Vladimír Koudela, CSc.

OBSAH:

D.3 VAZBY NÁSTROJŮ ÚZEMNÍHO PLÁNOVÁNÍ	2
D.3.1 Vzájemné vazby nástrojů územního plánování	2
D.3.2 Vazby nástrojů územního plánování na ostatní nástroje rozvoje území	6
D.3.2.1 Nástroje územního rozvoje	6
D.3.2.2 Strategické nástroje	6
D.3.2.3 Finanční nástroje	7
D.3.2.4 Metodické nástroje	8
D.3.2.5 Vztah regionální politiky a územního plánování	8
D.3.2.6 Vazby strategických nástrojů regionální politiky a územního plánování	9
D.3.2.7 Klasifikace územních jednotek NUTS	16

Související právní předpisy

Použité zdroje

Principy a pravidla územního plánování

Kapitola D. Územní plánování, jeho orgány, nástroje a vazby

D.3 Vazby nástrojů územního plánování

D.3 VAZBY NÁSTROJŮ ÚZEMNÍHO PLÁNOVÁNÍ

D.3.1 Vzájemné vazby nástrojů územního plánování

Orgány územního plánování naplňují cíle a úkoly uvedené v § 18 a 19 stavebního zákona prostřednictvím nástrojů územního plánování. Za základní nástroje územního plánování (bez územního rozhodování) jsou považovány územně plánovací podklady, politika územního rozvoje a územně plánovací dokumentace. Kromě těchto základních nástrojů lze řadit k nástrojům územního plánování např. vymezení zastavěného území a územní opatření.

I. Územně plánovací podklady

Územně plánovací podklady slouží jako podklad k pořizování politiky územního rozvoje, územně plánovací dokumentace, jejich změně a pro rozhodování v území. Nejsou právně závazné, ale jsou neopominutelným podkladem pro pořizování a rozhodování v území. Jsou oproti závazným nástrojům územního plánování jen v malé míře svázány formálními náležitostmi. Rozeznáváme dva zcela věcně odlišné druhy územně plánovacích podkladů: územně analytické podklady a územní studie.

a) územně analytické podklady

- zjišťují a vyhodnocují zejména stav a vývoj území a jeho hodnot, omezení změn v území z důvodu ochrany veřejných zájmů, vyplývajících z právních předpisů nebo stanovených na základě zvláštních právních předpisů nebo vyplývajících z vlastností území (dále jen "limity využití území"), záměry na provedení změn v území, zjišťování a vyhodnocování udržitelného rozvoje území a určení problémů k řešení v územně plánovací dokumentaci,
- jsou povinně pořizovaným územně plánovacím podkladem na úrovni obce s rozšířenou působností pro její správní území, vojenského újezdu, kraje a České republiky,
- nejsou právně závazné,
- jsou podkladem pro:
 - pořizování politiky územního rozvoje, územně plánovacích dokumentací, jejich aktualizací a změn a územních studií,
 - rozhodování v území (zejména u obcí, pro jejichž území nebyl vydán územní plán ani regulační plán),
 - poskytování územně plánovací informace,
 - založení a vedení technické mapy,
 - pro další činnosti orgánů veřejné správy.

b) územní studie

- navrhuje, prověřuje a posuzuje možná řešení změn v území a rozvoj některých funkčních systémů v území (např. veřejné infrastruktury, územního systému ekologické stability),
- pořizuje se, je-li tak stanoveno v zásadách územního rozvoje nebo v územním plánu, nebo ji pořizuje pořizovatel z vlastního nebo jiného podnětu,
- pořizovatelem je vždy orgán územního plánování,
- není závazným, ale je neopominutelným podkladem,
- je podkladem pro pořizování politiky územního rozvoje nebo územně plánovací dokumentace a jejich aktualizace a změny, nebo
- je podkladem pro rozhodování v území (v tomto případě zpravidla prohlubuje řešení obsažené v územně plánovací dokumentaci nebo v politice územního rozvoje).

Principy a pravidla územního plánování

Kapitola D. Územní plánování, jeho orgány, nástroje a vazby

D.3 Vazby nástrojů územního plánování

II. Politika územního rozvoje (PÚR)

- určuje požadavky na konkretizaci úkolů územního plánování v republikových, přeshraničních a mezinárodních souvislostech, zejména s ohledem na udržitelný rozvoj území, a určuje strategii a základní podmínky pro naplňování těchto úkolů,
- s ohledem na možnosti území koordinuje tvorbu a aktualizaci zásad územního rozvoje, tvorbu koncepcí schvalovaných ministerstvy a jinými ústředními správními úřady a záměry na změny v území republikového významu a stanoví úkoly zajišťující tuto koordinaci,
- je pořizována povinně pro celé území ČR,
- pořizuje ji MMR,
- schvaluje ji vláda,
- je závazná pro pořizování a vydávání zásad územního rozvoje, územních plánů, regulačních plánů a pro rozhodování v území.

III. Územně plánovací dokumentace

a) zásady územního rozvoje (ZÚR)

- stanoví zejména základní požadavky na účelné a hospodárné uspořádání území kraje,
- vymezí plochy nebo koridory nadmístního významu a stanoví požadavky na jejich využití, zejména plochy nebo koridory pro veřejně prospěšné stavby a veřejně prospěšná opatření,
- v nadmístních souvislostech území kraje zpřesňují a rozvíjejí cíle a úkoly územního plánování v souladu s PÚR a určují strategii pro jejich naplňování,
- koordinují územně plánovací činnost obcí,
- nesmí obsahovat podrobnosti náležející svým obsahem územnímu plánu, regulačnímu plánu nebo navazujícím rozhodnutím,
- jsou pořizovány vždy pro celé území kraje,
- pořízení je povinné,
- pořizuje je krajský úřad,
- vydává je zastupitelstvo kraje,
- jsou závazné pro pořizování a vydávání územních plánů, regulačních plánů a pro rozhodování v území,
- Zastupitelstvo hlavního města Prahy může v odůvodněných případech rozhodnout o souběžném pořízení územního plánu nebo jeho změny a aktualizace zásad územního rozvoje, která je územním plánem nebo jeho změnou vyvolána. Územní plán nebo jeho změna nemusí být v tomto případě v souladu s částmi zásad územního rozvoje, které jsou měněny souběžně pořizovanou aktualizací zásad územního rozvoje. Vydání aktualizace zásad územního rozvoje je podmínkou pro vydání územního plánu nebo jeho změny, která aktualizaci zásad územního rozvoje vyvolala.

b) územní plán (ÚP)

- stanoví základní koncepci rozvoje území obce, ochrany jeho hodnot, jeho plošného a prostorového uspořádání (urbanistickou koncepcí), uspořádání krajiny a koncepci veřejné infrastruktury,
- vymezí zastavěné území,
- vymezí plochy a koridory, zejména zastavitelné plochy, plochy změn v krajině a plochy vymezené ke změně stávající zástavby, k obnově nebo opětovnému využití znehodnoceného území (plocha přestavby),
- vymezí veřejně prospěšné stavby, veřejně prospěšná opatření a územní rezervy,
- stanoví podmínky pro využití ploch a koridorů,
- upřesňuje záměry z PÚR a ZÚR,
- pořízení není povinné,

Principy a pravidla územního plánování

Kapitola D. Územní plánování, jeho orgány, nástroje a vazby

D.3 Vazby nástrojů územního plánování

- požizuje jej úřad územního plánování pro své území nebo na žádost jiné obce ve svém správním obvodu, nebo obecní úřad splňující kvalifikační požadavky (pro své území nebo na základě veřejnoprávní smlouvy pro jinou obec ve stejném správním obvodu obce s rozšířenou působností), nebo újezdni úřad pro území vojenského újezdu,
- vydává zastupitelstvo obce, nebo Ministerstvo obrany,
- požizuje se pro celé území obce nebo vojenského újezdu (neplatí pro územní plán pro část území hlavního města Prahy a pro změnu ÚP),
- o pořizení rozhoduje zastupitelstvo obce nebo Ministerstvo obrany,
- nesmí obsahovat podrobnosti náležející svým obsahem RP nebo územním rozhodnutím, pokud zastupitelstvo obce v rozhodnutí o pořizení územního plánu nebo v jeho zadání výslovně nestanoví, že územní plán nebo jeho vymezená část bude pořizen s prvky RP,
- může řešit záležitosti nadmístního významu, pokud to krajský úřad ve stanovisku podle § 50 odst. 7 stavebního zákona z důvodu významných negativních vlivů přesahujících hranice obce nevyloučí,
- je závazný pro pořizení a vydání RP zastupitelstvem obce, pro rozhodování v území, zejména pro vydávání územních rozhodnutí a pro poskytování prostředků z veřejných rozpočtů, které nesmí být v rozporu s ÚP,
- Územní plán hlavního města Prahy je závazný též pro územní plán vydaný pro vymezenou část území hlavního města Prahy.

b) regulační plán (RP)

- stanoví podrobné podmínky pro využití pozemků, pro umístění a prostorové uspořádání staveb, pro ochranu hodnot a charakteru území a pro vytváření příznivého životního prostředí,
- má stanoven i minimální standard obsahu: vždy stanoví podmínky pro vymezení a využití pozemků, pro umístění a prostorové uspořádání staveb veřejné infrastruktury a vymezení veřejně prospěšné stavby nebo veřejně prospěšná opatření,
- pořizení není povinné,
- požizuje jej podle příslušnosti úřad územního plánování pro své území nebo na žádost jiné obce ve svém správním obvodu, obecní úřad splňující kvalifikační požadavky (pro své území nebo na základě veřejnoprávní smlouvy pro jinou obec ve stejném správním obvodu obce s rozšířenou působností), nebo krajský úřad, nebo újezdni úřad pro území vojenského újezdu,
- vydává jej podle příslušnosti zastupitelstvo obce, zastupitelstvo kraje, nebo Ministerstvo obrany,
- o pořizení rozhodne zastupitelstvo obce, nebo zastupitelstvo kraje („krajský“ regulační plán může být pořizen jen se souhlasem přímo dotčených obcí), nebo Ministerstvo obrany,
- pořizení může uložit příslušné zastupitelstvo v územním plánu nebo v zásadách územního rozvoje, nebo Ministerstvo obrany v územním plánu,
- zastupitelstvo kraje může rozhodnout o pořizení jen v ploše nebo koridoru vymezeném zásadami územního rozvoje,
- zastupitelstvo obce může rozhodnout o pořizení v ploše nebo koridoru řešeném územním plánem, není-li vydán územní plán, může rozhodnout o pořizení v zastavěném území nebo v nezastavěném území jen tehdy, pokud se nemění jeho charakter,
- může být pořizen i Ministerstvem obrany v ploše, která je součástí vojenského újezdu,
- může být pořizen z podnětu nebo na žádost,
- je závazný pro rozhodování v území a regulační plán vydaný krajem je závazný i pro pořizování a vydání územního plánu,
- lze jím nahradit územní rozhodnutí (v RP musí být jednoznačně stanoveno, která územní rozhodnutí nahrazuje), ale nahradit územní rozhodnutí lze jen pro záměry, které nevyžadují posouzení EIA,
- v odůvodněných případech je možno z rozhodnutí zastupitelstva obce spojit pořizení územního plánu a regulačního plánu, spojené veřejné projednání musí splňovat požadavky pro projednání územního plánu i regulačního plánu,

Principy a pravidla územního plánování

Kapitola D. Územní plánování, jeho orgány, nástroje a vazby

D.3 Vazby nástrojů územního plánování

- v odůvodněných případech může zastupitelstvo obce rozhodnout o souběžném pořízení a vydání regulačního plánu pořizovaného z podnětu a změny územního plánu, která je vyvolána tímto regulačním plánem. Regulační plán nemusí být v tomto případě v souladu s částmi územního plánu, které jsou měněny souběžně pořizovanou změnou územního plánu. Vydání změny územního plánu je v tomto případě podmínkou pro vydání regulačního plánu, který změnu vyvolal.

Principy a pravidla územního plánování

Kapitola D. Územní plánování, jeho orgány, nástroje a vazby

D.3 Vazby nástrojů územního plánování

D.3.2 Vazby nástrojů územního plánování na ostatní nástroje rozvoje území

Rámec pro územní rozvoj v České republice tvoří politiky Evropské unie. Jednou z nejdůležitějších politik EU je kohezní politika (politika hospodářské, sociální a územní soudržnosti). Obecným cílem kohezní politiky je snižování rozdílů mezi úrovní rozvoje různých regionů, snížení zaostalosti nejvíce znevýhodněných regionů a posilování hospodářské, sociální a územní soudržnosti za účelem harmonického vývoje Evropské unie. Evropská unie provádí svou kohezní politiku v rámci sedmiletých cyklů, takzvaných programových období. Cíle kohezní politiky se v čase mění a reagují na potřeby stávajících a přistupujících členů a celkového prostředí EU.

Pro udržitelný rozvoj území je důležitá provázanost jednotlivých nástrojů územního rozvoje. Následující kapitola se věnuje vazbám nástrojů územního plánování na ostatní nástroje rozvoje území.

Pod *ostatními nástroji* rozvoje území se rozumí podklady, dokumenty a rozhodnutí, které jsou zadávány, zpracovávány, resp. schvalovány jinými orgány státní správy a územní samosprávy než orgány územního plánování a mimo vlastní proces územního plánování. Jsou to jednak dokumenty komplexního celostátního dosahu, jednak dokumenty rezortního (odvětvového) charakteru. Souhrnnými stránkami rozvoje území se zabývají většinou materiály zahrnované do oblasti regionálního rozvoje, dílčími stránkami rozvoje území se mohou zabývat různé rezortní strategie a koncepce (např. státní energetická koncepce).

Komplexní celostátní dokumenty navazují zpravidla na obdobné dokumenty zpracovávané v rámci Evropské unie a vyžadované jejími orgány. Jsou zadávány ad hoc a podle metodik, vydávaných orgány EU pro jednotlivé druhy dokumentů.

D.3.2.1 Nástroje územního rozvoje

Nástroje územního rozvoje ČR můžeme rozčlenit na:

- strategické nástroje (např. strategie, politiky, koncepce),
- finanční nástroje (např. fondy EU, národní dotační programy),
- metodické nástroje (např. konzultace, metodické pokyny).

D.3.2.2 Strategické nástroje

Systém strategických nástrojů můžeme členit dle územní úrovně:

- A. **evropská úroveň** (EU) – například Evropa 2020 – Strategie pro inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění, Územní agenda Evropské unie 2020 apod.
- B. **národní úroveň** (stát) – například strategie regionálního rozvoje, politika územního rozvoje, strategický rámec udržitelného rozvoje ČR, Strategický rámec Česká republika 2030, strategie hospodářského růstu, další sektorové politiky, Dohoda o partnerství pro programové období 2014–2020 apod.
- C. **regionální úroveň** – strategie rozvoje kraje, zásady územního rozvoje, sektorové strategie na úrovni kraje, apod.
- D. **oblastní úroveň** strategie rozvoje dobrovolného svazku obcí¹, strategie komunitně vedeného místního rozvoje (SCLLD) místní akční skupiny, integrované strategie ITI, IPRÚ apod.
- E. **obecní úroveň** – například program rozvoje obce, územní plán, regulační plán apod.

¹ Obce mohou podle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), vytvářet dobrovolné svazky obcí – za účelem ochrany a prosazování společných zájmů. Tyto svazky mohou mít a obvykle mají své strategické dokumenty.

Principy a pravidla územního plánování

Kapitola D. Územní plánování, jeho orgány, nástroje a vazby

D.3 Vazby nástrojů územního plánování

Vzájemnou provázanost dokumentů můžeme posuzovat horizontálně (tedy například jak jednotlivé dokumenty krajů na sebe navazují) nebo vertikálně (například zda krajské dokumenty respektují státní úroveň nebo obecní dokumenty respektují krajskou úroveň).

Z **horizontálního hlediska** je závaznost provázanosti dokumentů na jednotlivých úrovních různá. Na úrovni státu by měly jednotlivé strategické dokumenty respektovat legislativu ČR a EU, mezinárodní smlouvy a ostatní strategické dokumenty (schválené usnesením vlády).

Strategické nástroje územního rozvoje na evropské a celostátní úrovni

Informace o rezortních rozvojových dokumentech a strategiích a koncepcích lze nalézt na internetových stránkách:

- [Databáze strategií – Portál strategických dokumentů v ČR.](#)

D.3.2.3 Finanční nástroje

Finanční nástroje mohou mít formu:

- nenávratné účelové podpory – dotace,
- návratné finanční podpory – úvěry, půjčky, fondy rizikového kapitálu apod.

Zdroje financování můžeme členit podle územní úrovně:

- nadnárodní/přeshraniční (fondy EU, norské fondy, švýcarské fondy atd.),
- národní (národní programy),
- krajské (krajské a doplňkové programy),
- obecní zdroje, zdroje svazku obcí a místních akčních skupin,
- jiné (např. soukromé prostředky v rámci spolupráce s veřejným subjektem – tzv. PPP).

Finanční nástroje – Evropské strukturální a investiční fondy

Důležitým finančním nástrojem rozvoje území jsou fondy Evropské unie. V programovém období 2014–2020 jsou fondy EU zaměřeny na podporu politiky soudržnosti, politiky rozvoje venkova a námořní a rybářské politiky. Souhrnně se tyto fondy nazývají **Evropské strukturální a investiční fondy**. Jedná se o:

- Evropský fond pro regionální rozvoj (strukturální fond),
- Evropský sociální fond (strukturální fond),
- Fond soudržnosti,
- Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova,
- Evropský námořní a rybářský fond.

Informace o fondech Evropské unie lze nalézt na internetových stránkách Ministerstva pro místní rozvoj:

- [DotaceEU.cz](#) – Zastřešující portál Evropských strukturálních a investičních fondů v ČR.

Finanční nástroje – národní úroveň

K finančním nástrojům rozvoje území na národní úrovni patří podpůrné programy financované ze státního rozpočtu ČR a z rozpočtů státních fondů. Jsou poskytovány více ministerstvy. Ministerstvo pro místní rozvoj poskytuje dotace v oblasti územního plánování, regionálního rozvoje, v oblasti cestovního ruchu a v oblasti podpory bydlení.

Informace o národních dotacích a programech lze nalézt na internetových stránkách:

- [Národní dotace](#) – Ministerstvo pro místní rozvoj;
- [Programy a podpory](#) – Státní fond rozvoje bydlení;
- další aktuální informace o programech jsou k dispozici na internetových stránkách jednotlivých ministerstev.

Principy a pravidla územního plánování

Kapitola D. Územní plánování, jeho orgány, nástroje a vazby

D.3 Vazby nástrojů územního plánování

D.3.2.4 Metodické nástroje

Metodické nástroje rozvoje území mohou mít různou formu. Můžeme je rozdělit na:

- konzultace a poradenství,
- metodické pokyny,
- výzkumné úkoly.

Na tvorbě metodických nástrojů se mohou podílet orgány státní správy a samosprávy, vědecká a vzdělávací zařízení, neziskové organizace i podnikatelské subjekty. Významné postavení při tvorbě metodických nástrojů v oblasti územního rozvoje má Ministerstvo pro místní rozvoj (MMR). Z metodických nástrojů územního rozvoje tvořených v rámci kompetence MMR lze uvést například:

- [metodický pokyn pro využití integrovaných nástrojů](#) v programovém období 2014–2020 (MPIN)²,
- [aplikace OBCEPRO](#) – elektronická metodická podpora rozvojových dokumentů obcí,
- zpracování certifikovaných metodik v rámci podpory výzkumu a vývoje v oblasti regionálního rozvoje v návaznosti na spolupráci MMR s [Technologickou agenturou ČR](#),
- odborné semináře, např. [k problematice mikroregionů](#),
- [stanoviska a metodiky v oblasti územního plánování](#),
- [Portál územního plánování](#),
- [1000 otázek ke stavebnímu právu](#),
- [Portál o bydlení](#),
- [Národní systém kvality služeb cestovního ruchu](#).

D.3.2.5 Vztah regionální politiky a územního plánování

Vztah regionální politiky a územního plánování není v příslušných zákonech explicitně deklarován. Vztah vzájemných podmínek, návazností a souvislostí však vyplývá z vnitřních vazeb obou plánovacích činností, neboť oba okruhy činností se zabývají tímž předmětem – rozvojem území a děním v něm. Nazírají na území jen z rozdílných úhlů pohledu, akcentují rozdílné stránky procesů probíhajících v území a používají různé vyjadřovací techniky. Územní plánování lokalizuje v území záměry regionální politiky a další záměry plynoucí z potřeb území.

Stavební zákon upravuje ve věcech územního plánování zejména cíle a úkoly územního plánování, soustavu orgánů územního plánování, nástroje územního plánování, vyhodnocování vlivů na udržitelný rozvoj území, rozhodování v území, podmínky pro výstavbu, rozvoj území a pro přípravu veřejné infrastruktury.

Zákon o podpoře regionálního rozvoje stanoví podmínky pro poskytování podpory regionálnímu rozvoji s cílem vyváženého rozvoje státu nebo územního obvodu kraje, s tím související působnost správních úřadů, krajů a obcí a vytváří podmínky pro koordinaci a realizaci hospodářské a sociální soudržnosti.

Vnitřní vazby mezi územním plánováním a regionální politikou se projeví názorněji při podrobnějším srovnání.

Cílem *územního plánování* je vytvářet předpoklady pro výstavbu a pro udržitelný rozvoj území, spočívající ve vyváženém vztahu podmínek pro příznivé životní prostředí, pro hospodářský rozvoj a pro soudržnost společenství obyvatel území a který uspokojuje potřeby současné generace, aniž by ohrožoval podmínky života generací budoucích.

Územní plánování zajišťuje předpoklady pro udržitelný rozvoj území soustavným a komplexním řešením účelného využití a prostorového uspořádání území s cílem dosažení obecně prospěšného souladu veřejných a soukromých zájmů na rozvoji území. Za tím účelem sleduje společenský a hospodářský potenciál rozvoje.

² K 22. dubnu 2017 byla vydána aktualizovaná verze metodického dokumentu, která nabývá účinnosti k 1. květnu 2017 (kapitola 10.7 Změny integrované strategie ITI, IPRÚ a CLLD), resp. k 1. červnu 2017 (ostatní kapitoly metodického dokumentu).

Principy a pravidla územního plánování

Kapitola D. Územní plánování, jeho orgány, nástroje a vazby D.3 Vazby nástrojů územního plánování

Územní plánování ve veřejném zájmu chrání a rozvíjí přírodní, kulturní a civilizační hodnoty území, včetně urbanistického, architektonického a archeologického dědictví. Přitom chrání krajinu jako podstatnou složku prostředí života obyvatel a základ jejich totožnosti. S ohledem na to určuje podmínky pro hospodárné využívání zastavěného území a zajišťuje ochranu nezastavěného území a nezastavitelných pozemků. Zastavitelné plochy se vymezují s ohledem na potenciál rozvoje území a míru využití zastavěného území.

Územní plánování se zabývá především hmotným prostředím (státu, kraje, obce), ale vždy v souvislosti s činnostmi (funkcemi), které se v tomto hmotném prostředí odehrávají. Územní plánování přitom řeší existující trvalý (a v podstatě neodstranitelný) rozpor mezi relativní stálostí hmotných prvků prostředí (krajin, staveb) a proměnlivostí činností v hmotném prostředí probíhajících. Z tohoto hlediska se někdy charakterizují zpracovávané informace na informace s krátkodobou platností a informace s dlouhodobou platností. Krátkodobou platnost mají především informace o obyvatelstvu a jeho ekonomických, sociálních a kulturních činnostech.

Regionální rozvoj lze definovat jako využívání socioekonomického potenciálu regionů, zvyšování konkurenceschopnosti a životní úrovně jejich obyvatel. V tomto ohledu jde o dynamický a vyvážený rozvoj regionální struktury příslušného územního celku a jeho částí (regionů, mikroregionů). Výhodiskem pro dobře realizovaný rozvoj je sledování vývoje regionálních disparit a následná volba způsobu jejich odstraňování, popřípadě zmírňování.

V duchu tohoto pojetí a principu solidarity podporují orgány Evropské unie rozvoj regionů, které jsou ekonomicky slabé a zaostávají za unijním průměrem nebo rozvoj regionů, které čelí výrazným strukturálním změnám. Analogicky postupují jednotlivé státy v rámci politiky rozvoje svého území.

Regionální rozvoj tedy vytváří hierarchickou strukturu, kde na nejvyšší úrovni je pro Českou republiku Evropská unie a jí podporovaný regionální rozvoj, pak je zde suverénní regionální rozvoj na úrovni českého státu a posléze regionální rozvoj na úrovni krajů, skupin a svazků obcí a dále samotných měst a obcí. Každá z těchto úrovní má své specifické a nezastupitelné poslání.

Z důvodu statistického vykazování vůči EU a čerpání fondů EU existuje mezi národní úrovní (NUTS 1) a krajskou (NUTS 3) ještě úroveň regionů soudržnosti (NUTS 2). Podrobněji v kapitole D. 3.2.7 Klasifikace územních jednotek NUTS.

Regionální politika představuje strategické směřování a soubor intervencí zaměřených podle konkrétní situace státu a jeho regionů a podle očekávaných vývojových tendencí na podporu opatření vedoucích k růstu ekonomických aktivit v území. Může preferovat podporu podnikání, rozvoj lidských zdrojů a další opatření v oblasti trhu práce, rozvoj cestovního ruchu, rozvoj bydlení, ekologické aspekty života obyvatel v regionech, rozvoj infrastruktury apod.

Její významným cílem je konvergence regionů v rámci určitého územního celku a klíčovým znakem je její selektivnost, to znamená diferenciaci zaměření intervencí na podporu vybraných problémových regionů, které výrazně zaostávají ve svém rozvoji za průměrem v míře, která je společensky uznána za nežádoucí.

Regionální politika a územní plánování musí postupovat ve vzájemném souladu a poskytovat si vzájemně potřebné informace.

D.3.2.6 Vazby strategických nástrojů regionální politiky a územního plánování

Regionální politika i územní plánování se zabývají rozvojem území, proto je třeba usilovat o provázanost jejich strategických dokumentů, tzn. na celostátní úrovni o provázanost Politiky územního rozvoje a Strategie regionálního rozvoje, u kraje o provázanost zásad územního rozvoje (ZÚR) se strategií rozvoje kraje, u obcí o provázanost územního plánu s programem rozvoje obce. Dokumenty by se měly vzájemně respektovat.

Například pro program rozvoje obce jsou určující a nezbytné limity využití území (zdrojem je územní plánovací dokumentace). Naproti tomu pro tvorbu územního plánu je nezbytné znát záměry využití území (zdrojem může být program rozvoje obce).

Principy a pravidla územního plánování

Kapitola D. Územní plánování, jeho orgány, nástroje a vazby D.3 Vazby nástrojů územního plánování

Politicko-správní úroveň	Úrovně plánování	Právní základy	Plánovací nástroje	Základní obsah	Institucionální zabezpečení
Stát	Plánování na úrovni státu	Stavební zákon <i>zákon č. 183/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů</i>	Politika územního rozvoje (PÚR)	Stanovení republikových priorit územního plánování; vymezení rozvojových oblastí, os a specifických oblastí; vymezení ploch a koridorů dopravní a technické infrastruktury mezinárodního nebo republikového významu; stanovení kritérií a podmínek pro rozhodování v území pro vymezené oblasti, plochy a koridory	Ministerstvo pro místní rozvoj
			Územně plánovací podklady (pro území republiky)	Územně plánovací podklady potřebné pro pořizování Politiky územního rozvoje (PÚR) – ÚAP a ÚS	
Kraje	Územní plánování na krajské úrovni (regionální úroveň plánování)	Stavební zákon <i>zákon č. 183/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů</i>	Zásady územního rozvoje (ZÚR)	Stanovení základních požadavků na účelné a hospodárné uspořádání území; vymezení ploch a koridorů nadmístního významu technické a dopravní infrastruktury; vymezení nadmístních rozvojových oblastí a os a nadmístních specifických oblastí	Krajský úřad
			Regulační plán (pro plochy a koridory nadmístního významu)	Podmínky pro vymezení a využití jednotlivých pozemků	Krajský úřad
			Územně analytické podklady (pro území kraje)	Zjištění a vyhodnocení stavu a vývoje území; potenciály / hodnoty území; limity a omezení; záměry rozvoje území včetně problémů k řešení	Krajský úřad
Správní obvody obcí s rozšířenou působností	Územní plánování na obecní úrovni	Stavební zákon <i>zákon č. 183/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů</i>	Územně analytické podklady (pro správní obvod obce s rozšířenou působností)		Obecní úřad obce s rozšířenou působností
Obce	Územní plánování a regulační plánování obce	Stavební zákon <i>zákon č. 183/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů</i>	Územní plán	Koncepce územního rozvoje a funkční využití ploch; vymezení zastavitelných ploch	Obecní úřad
			Regulační plán	Podmínky pro vymezení a využití jednotlivých pozemků	Obecní úřad

Tab. 1: Plánovací systém ČR – územní plánování

Principy a pravidla územního plánování

Kapitola D. Územní plánování, jeho orgány, nástroje a vazby D.3 Vazby nástrojů územního plánování

Politicko-správní úroveň	Úrovně plánování	Právní základy	Plánovací nástroje	Základní obsah	Institucionální zabezpečení
Stát	Plánování na úrovni státu	Zákon o podpoře regionálního rozvoje <i>zákon č. 248/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů</i>	Strategie regionálního rozvoje (SRR)	Analýza stavu regionálního rozvoje, strategické cíle regionálního rozvoje ČR, vymezení státem podporovaných regionů	Ministerstvo pro místní rozvoj
Kraje	Plánování na úrovni kraje	Zákon o podpoře regionálního rozvoje <i>zákon č. 248/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů</i> Zákon o krajích (krajské zřízení) <i>zákon č. 129/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů</i>	* Strategie rozvoje územního obvodu kraje	Určuje ve stanoveném období zaměření a cíle rozvoje kraje zejména s ohledem na dynamický a vyvážený rozvoj kraje a jednotlivých částí jeho území a stanoví základní podmínky pro naplňování těchto cílů: a) analyzuje současný stav a očekávaný vývoj územního obvodu kraje, b) stanoví strategické cíle a priority rozvoje kraje a nástroje regionální politiky pro zajištění dynamického a vyváženého rozvoje územního obvodu kraje a částí jeho území, c) vymezuje krajem podporované části jeho území.	Krajský úřad
Obce	Místní rozvoj	Zákon o obcích (obecní zřízení) <i>zákon č. 128/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů</i>	Program rozvoje obce	Obsah dokumentu by měl respektovat členění do základních kapitol strategických dokumentů; není však striktně dán	Obecní úřad
			Strategie rozvoje dobrovolného svazku obcí - DSO	Koncepční dokument, který analyzuje stav v území DSO, napomáhá komplexně řešit změny v území.	Obecní úřady

Tab. 2: Plánovací systém ČR – regionální politika

*Poznámka: *Dle zákona o podpoře regionálního rozvoje se Program rozvoje územního obvodu kraje schválený zastupitelstvem kraje přede dnem nabytí účinnosti změny tohoto zákona s platností stanovenou minimálně do roku 2017 se považuje za strategii rozvoje územního obvodu kraje podle tohoto zákona. Za strategii rozvoje územního obvodu kraje podle tohoto zákona se považuje také jiný strategický dokument schválený zastupitelstvem kraje přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona s platností stanovenou minimálně do roku 2017, je-li jeho obsah v souladu se strategií rozvoje územního obvodu kraje podle tohoto zákona.*

Principy a pravidla územního plánování

Kapitola D. Územní plánování, jeho orgány, nástroje a vazby

D.3 Vazby nástrojů územního plánování

Z hlediska **územního plánování** existuje zákonná povinnost (zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů) respektovat vyšší úroveň – **vertikální provázanost**: zásady územního rozvoje musí respektovat politiku územního rozvoje, územní plán musí respektovat politiku územního rozvoje i zásady územního rozvoje, případně regulační plán vydaný krajem. Regulační plán vydaný obcí musí respektovat politiku územního rozvoje, krajské územně plánovací dokumentace a územní plán. Politika územního rozvoje a územně plánovací dokumentace jsou závazné pro rozhodování v území, zejména pro vydávání územních rozhodnutí. Přičemž platí, že nižší úroveň se zapojuje do tvorby dokumentů vyšší úrovně. Dále platí, že poskytování prostředků z veřejných rozpočtů podle zvláštních právních předpisů nesmí být v rozporu s vydaným územním plánem.

Z hlediska **dokumentů regionálního rozvoje** není přímá vertikální provázanost sice stanovena zákonem, ale v praxi dokumenty regionálního rozvoje respektují vyšší úroveň dokumentů, tzn., že např. strategie rozvoje kraje vycházejí ze strategie regionálního rozvoje ČR a programy rozvoje obcí vycházejí ze strategie rozvoje územního obvodu kraje.

Rovněž naopak Strategie regionálního rozvoje ČR se zpracovává na základě podkladů ke strategiím rozvoje územního obvodu krajů.

Úroveň plánování	Nástroje územního rozvoje		
Evropský prostor (mezinárodní úroveň)	Evropské perspektivy územního rozvoje Řídící principy udržitelného rozvoje území Územní agenda EU Lipská charta o udržitelných evropských městech Strategie Evropa 2020		
	ÚZEMNÍ PLÁNOVÁNÍ		REGIONÁLNÍ POLITIKA
Stát (NUTS 0)	Politika územního rozvoje ČR	Strategický rámec udržitelného rozvoje v ČR Rezortní nástroje na státní úrovni (strategie, politiky, koncepce)	Strategie regionálního rozvoje ČR Dohoda o partnerství pro programové období 2014–2020 Strategický rámec Česká republika 2030
Kraj (NUTS 3)	Zásady územního rozvoje Regulační plány (pro plochy a koridory nadmístního významu)	Rezortní nástroje na krajské úrovni	Strategie rozvoje územního obvodu krajů Regionální akční plán (RAP) Nástroje ITI/ IPRÚ (oblastní úroveň)
Obec (LAU 2)	Územní plány Regulační plány		Programy rozvoje obcí DSO – strategie rozvoje DSO (oblastní dokument) MAS – strategie komunitně vedeného místního rozvoje (SCLLD); oblastní dokument

Tab. 3: Vazby strategických nástrojů územního rozvoje

Principy a pravidla územního plánování

Kapitola D. Územní plánování, jeho orgány, nástroje a vazby D.3 Vazby nástrojů územního plánování

Strategické dokumenty regionálního rozvoje

Strategické regionální plánování lze charakterizovat jako proces aplikace regionální politiky do konkrétních podmínek jednotlivých regionů, tedy jako metodologický přístup k realizaci regionální politiky. Regionální politika používá k dosažení výše uvedených cílů strategické rozvojové dokumenty.

Dokumenty EU a navazující dokumenty ČR

Základním strategickým dokumentem EU je strategie [Evropa 2020 – Strategie pro inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění](#). Strategie Evropa 2020 představuje hlavní hospodářskou reformní agendu Evropské unie s výhledem do roku 2020. Nahrazuje tzv. Lisabonskou strategii. Cílem strategie je dosažení takového hospodářského růstu, jenž bude založen na principech znalostní ekonomiky, bude udržitelný a bude podporovat začleňování, a to jak sociální, tak územní.

Strategii, cíle a priority pro efektivní využívání Evropských strukturálních a investičních fondů za účelem naplňování strategie Evropa 2020 na základě vymezených národních priorit stanoví v ČR [Dohoda o partnerství pro programové období 2014–2020](#). Dohoda zastřešuje operační programy cíle Investice pro růst a zaměstnanost a cíle Evropská územní spolupráce spadající pod *politiku soudržnosti EU* a programy spadající pod II. pilíř *společné zemědělské politiky* a *společné rybářské politiky*.

Dohoda je strategickým dokumentem založeným na analýze současné sociální a ekonomické situace, ekonomických trendů a potřeb České republiky, na jejichž základě jsou stanoveny priority pro financování v letech 2014–2020 při současném sledování naplňování společných cílů EU. Důraz je kladen na výsledky, které jsou sledovány prostřednictvím indikátorů.

Tento dokument je v souladu s odpovídajícími strategickými dokumenty ČR – Národním programem reforem, Konvergenčním programem ČR, Strategii mezinárodní konkurenceschopnosti ČR, Strategickým rámcem udržitelného rozvoje ČR, Politikou územního rozvoje ČR a Strategií regionálního rozvoje ČR.

[Strategický rámec Česká republika 2030](#) je dokument, který udává směr rozvoje naší země na příští desetiletí. Jeho naplnění zvýší kvalitu života ve všech regionech a nasměruje Česko k rozvoji, který je udržitelný po sociální, ekonomické i environmentální stránce.

Dokumenty regionálního rozvoje ČR

Hlavní dokumenty regionálního rozvoje ČR na státní a krajské úrovni jsou rámcově legislativně upraveny v **zákoně č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje**, ve znění pozdějších předpisů. Zákon o podpoře regionálního rozvoje definuje následující dokumenty:

- strategii regionálního rozvoje,
- strategii rozvoje kraje.

Strategie regionálního rozvoje České republiky (dále jen „SRR ČR“) je základním dokumentem regionální politiky na úrovni státu. SRR ČR je v gesci Ministerstva pro místní rozvoj. Je definována jako střednědobý dokument, který formuluje přístup státu k podpoře regionálního rozvoje, poskytuje potřebná východiska a stanovuje rozvojové cíle a zásady pro vypracování regionálních programů rozvoje. Strategie regionálního rozvoje tvoří rovněž základní rámec pro formování regionální politiky České republiky komplementární s regionální politikou Evropské unie.

[Strategie regionálního rozvoje České republiky 2014–2020](#) byla schválena usnesením vlády ČR č. 344 dne 15. 5. 2013. Strategie zahrnuje podrobnou analýzu regionálních rozdílů v ČR (především na úrovni obcí s rozšířenou působností), jejíž závěry se odrážejí v návrzích cílů, priorit a konkrétních opatření definovaných pro potřeby regionálního rozvoje. Implementační část nastavuje systém realizace regionálního rozvoje na centrální / sektorové i regionální úrovni. Implementační část je rozpracována po stránce instrumentální, institucionální a zdrojové v rovině řídicí i koordinační. Zahrnuje i systém monitoringu plnění cílů, priorit a opatření SRR a vyhodnocování jejich regionálních dopadů.

Principy a pravidla územního plánování

Kapitola D. Územní plánování, jeho orgány, nástroje a vazby

D.3 Vazby nástrojů územního plánování

Strategie je pojata tak, aby propojovala odvětvová hlediska a přístupy s územními aspekty vyváženého regionálního rozvoje a územní soudržnosti, obsahuje formulace problémových okruhů, priorit a souhrnných cílů, které bude třeba v příštím období sledovat. Vymezuje hospodářsky problémové regiony a ostatní státem podporované regiony (sociálně znevýhodněné oblasti a současné i bývalé vojenské újezdy). Strategie dále stanovuje do úrovně obcí typologii území, ze které vychází Politika územního rozvoje při stanovování rozvojových oblastí a rozvojových os.

SRR ČR byla posouzena podle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění zákona č. 93/2004 Sb., a v souladu s aktualizovanou Metodikou posuzování vlivů koncepcí na životní prostředí a veřejné zdraví. Celý proces SEA byl završen Ministerstvem životního prostředí, které vydalo pod č. j. 25683/ENV/13 ze dne 22. dubna 2013 závěrečné souhlasné stanovisko.

Zodpovědnost za regionální rozvoj mají v ČR především kraje. Kraje zpracovávají **Strategii rozvoje územního obvodu kraje**, která je v souladu se SRR ČR. Formuluje pro delší časový horizont přístup kraje k podpoře rozvoje jeho územního obvodu. Stanovuje strategické cíle rozvoje kraje jako celku a jeho funkčních částí a specifikuje důležitá opatření, která mohou vést k naplnění vytčených cílů. Strategie je východiskem pro vypracování nebo aktualizaci programových dokumentů dalších subjektů na území kraje, zejména svazků obcí. Formuluje základní vizi rozvoje a globální cíle pro jednotlivé prioritní osy rozvoje, které konkretizuje v podobě strategických cílů rozvoje a opatření k jejich naplňování.

Oblasti podpory regionálního rozvoje na úrovni České republiky podrobněji než Strategie regionálního rozvoje České republiky (dále jen „Strategie regionálního rozvoje“) na úrovni kraje vymezuje strategie rozvoje územního obvodu kraje, která je obdobně jako Strategie regionálního rozvoje zpracovávána s platností pro programové období Evropské unie.

Podle § 12 Zákona o podpoře regionálního rozvoje Strategie rozvoje územního obvodu kraje určuje ve stanoveném období zaměření a cíle rozvoje kraje zejména s ohledem na dynamický a vyvážený rozvoj kraje a jednotlivých částí jeho území a stanoví základní podmínky pro naplňování těchto cílů. Strategie rozvoje územního obvodu kraje zejména analyzuje současný stav a očekávaný vývoj územního obvodu kraje, stanoví strategické cíle a priority rozvoje kraje a nástroje regionální politiky pro zajištění dynamického a vyváženého rozvoje územního obvodu kraje a částí jeho území. Strategie rozvoje územního obvodu kraje rovněž vymezuje krajem podporované části jeho území.

V polovině programového období Evropské unie kraj zpracovává zprávu o uplatňování strategie rozvoje územního obvodu kraje, na jejímž základě zastupitelstvo kraje případně rozhodne o aktualizaci strategie rozvoje územního obvodu kraje nebo o zpracování nové strategie rozvoje územního obvodu kraje.

Strategie je jedním z podkladů pro zpracování SRR ČR. Návrh strategie rozvoje územního obvodu kraje se předkládá ke schválení zastupitelstvu kraje se stanoviskem Ministerstva životního prostředí k posouzení vlivu provádění koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví a se sdělením, jak bylo toto stanovisko zohledněno.

K finanční podpoře regionálního rozvoje územního obvodu kraje jsou v návrhu krajského rozpočtu vyčleněny finanční prostředky na uskutečňování strategie rozvoje územního obvodu.

Regionální rozvoj se uplatňuje rovněž na mikroregionální a místní úrovni. Nejen obce, ale i dobrovolné svazky obcí (DSO) a místní akční skupiny (MAS) přebírají aktivitu při sestavování rozvojových strategií a při realizaci rozvojových aktivit.

Úlohou strategií na úrovni DSO je podpora místního rozvoje, iniciační činnost v oblasti řešení mikroregionálních problémů a definování mikroregionálních programů a aktivit a jejich účast na realizaci regionálních programů. Pro určení směrů rozvoje, rozvojových aktivit a strategické rozhodování pořizují jednotlivé DSO rozvojové strategie pro svoje území, i když tyto dokumenty nejsou vyžadovány právními předpisy.

Strategický rozvojový dokument dobrovolného svazku obcí DSO (mikroregionu) je koncepčním dokumentem, který analyzuje stav v území DSO, napomáhá komplexně řešit změny v území. Je

Principy a pravidla územního plánování

Kapitola D. Územní plánování, jeho orgány, nástroje a vazby

D.3 Vazby nástrojů územního plánování

dokumentem, který vychází ze znalosti daného území a jeho potenciálu, charakterizuje slabé a silné stránky dané oblasti, vymezuje základní priority rozvoje, které budou podporovány, definuje cíle rozvoje, jednotlivá opatření vedoucí k jejich naplnění a doporučení. Strategický dokument DSO je možné chápat jako soubor postupných konkrétních kroků, které respektují limity využití přírodního prostředí a které povedou ke zlepšení sociálně ekonomického prostředí v celém řešeném území

Významné v programovém období 2014–2020 je **vytváření rozvojových strategií na úrovni místních akčních skupin MAS**. Místní akční skupiny zpracovávají strategie komunitně vedeného místního rozvoje (SCLLD), které vycházejí ze záměrů dlouhodobého udržitelného rozvoje území. Komunitně vedený místní rozvoj (CLLD z anglického Community-led Local Development) je integrovaný nástroj, navazující na metodu LEADER, který je v ČR určen k podpoře místního rozvoje nejen za pomoci evropských fondů prostřednictvím místních akčních skupin (MAS). Představuje metodu zapojení partnerů na místní úrovni, včetně občanské společnosti a místních ekonomických subjektů.

Strategie jsou rovněž podmínkou pro aktivní získávání a rozdělování dotačních prostředků. Komunitně vedený místní rozvoj se zaměřuje na konkrétní subregionální územní úroveň, je veden místními akčními skupinami složenými ze subjektů, které zastupují veřejné a soukromé místní socioekonomické zájmy.

Program rozvoje obce, který je zakotven v zákoně o obcích, představuje strategický dokument regionálního rozvoje na nejnižší územní úrovni. Program rozvoje obce:

- stanovuje hlavní oblasti rozvoje obce, formuluje možná řešení a slaďuje představy jednotlivých subjektů o rozvoji obce,
- je podkladem pro územní průmět rozvojových aktivit v územním plánu,
- zvyšuje připravenost obcí k získávání vnějších finančních prostředků,
- je východiskem pro rozhodování orgánů obce v rozvojových záležitostech.

Program rozvoje obce je významným podkladem při sestavování obecního rozpočtu a rozhodování zastupitelstva obce. Na pomoc obcím při tvorbě programu rozvoje obcí realizuje Ministerstvo pro místní rozvoj projekt „Elektronická metodická podpora tvorby rozvojových dokumentů obcí“. Jedná se o webovou aplikaci, která vytváří prostředí pro tvorbu programu rozvoje obce. Aplikace umožňuje variabilitu zpracování programu včetně využití již zavedených postupů v obcích různých velikostních kategorií.

Integrované nástroje pro využívání finančních prostředků EU pro období 2014–2020

Integrovaný nástroj představuje speciální mechanismus pro zacílení finančních prostředků EU. Podmínkou realizace každého integrovaného nástroje je zpracovaná a schválená **integrovaná strategie**, a to v souladu s Národním dokumentem k územní dimenzi ČR pro programové období 2014–2020.

Pro období 2014–2020 strukturální politiky Evropské unie jsou k dispozici tři typy integrovaných nástrojů:

- Integrovaná územní investice (ITI)
- Integrovaný plán rozvoje území (IPRÚ)
- Komunitně vedený místní rozvoj (CLLD)

Nástroje **ITI/ IPRÚ** zohledňují širší vazby mezi centrem (jádrovým městem) a jeho spádovým územím.

V souladu se Strategií regionálního rozvoje ČR 2014-2020, jsou vymezovány metropolitní oblasti a aglomerace celostátního významu, v nichž je aplikován nový nástroj realizace územní dimenze uplatnění integrovaného přístupu s využitím Evropských strukturálních a investičních fondů ITI.

Principy a pravidla územního plánování

Kapitola D. Územní plánování, jeho orgány, nástroje a vazby

D.3 Vazby nástrojů územního plánování

ITI – jsou určeny pro metropolitní oblasti/sídelní aglomerace s koncentrací nad 300 tisíc obyvatel (Pražská, Brněnská, Ostravská, Plzeňská, Ústecko-chomutovská, Hradecko-pardubická a Olomoucká aglomerace).

IPRÚ – Představuje nástroj pro udržitelný rozvoj tzv. regionálních pólů růstu s přirozeným spádovým územím, jež se nacházejí mimo vymezené metropolitní oblasti a celostátně významné sídelní aglomerace, využívající nástroj ITI v souladu se SRR ČR (Karlovy Vary, Liberec-Jablonec, České Budějovice, Jihlava, Zlín a Mladá Boleslav).

Komunitě vedený místní rozvoj CLLD je nástrojem na místní úrovni pro řešení sociální, environmentální a ekonomické oblasti. (CLLD) – bude v souladu s Nařízeními EK realizován ve venkovském prostoru prostřednictvím místních akčních skupin (MAS).

Regionální akční plán

Regionální akční plán (RAP) je novým nástrojem politiky regionálního rozvoje ČR.

Je základním nástrojem provazujícím aktivity realizované v rámci územní dimenze operačních programů a PRV s ostatními rozvojovými aktivitami na území krajů, jakož i potřeby strategického rozvoje území kraje s národní úrovní.

Regionální akční plán je souhrnný dokument, v němž jsou definovány společné představy o potřebách a skutečnosti směřování Evropských strukturálních a investičních fondů a národních zdrojů do území kraje.

RAP plní především roli:

- Nástroje pro řízení regionální politiky ČR s vazbou na využití ESI fondů v regionech, naplňování územní dimenze (ukotvené v Dohodě o partnerství).
- Nástroje naplnění cílů Strategie regionálního rozvoje ČR 2014–2020.

RAP je zpracován v územním obvodu každého kraje a obsahuje aktivity a cíle, kterými se budou realizovat a naplňovat tematické cíle, priority a opatření operačních programů. Tvoří se na období 2015–2020, s minimální aktualizací ve dvouletých intervalech.

D.3.2.7 Klasifikace územních jednotek NUTS

V předcházejícím textu jsou zmíněny územní jednotky NUTS. Následující kapitola proto stručně představuje klasifikaci územních jednotek NUTS.

V rámci Evropské unie byl vytvořen jednotný systém klasifikování územních statistických jednotek **NUTS – Nomenclature of Units for Territorial Statistics – Nomenklatura územních statistických jednotek**.

Klasifikace NUTS je určena především pro:

- shromažďování, zpracování a harmonizaci regionálních statistik EU,
- sociálně-ekonomické analýzy regionů,
- vymezení regionální politiky EU.

Pro normalizovanou klasifikaci územních celků v České republice slouží klasifikace **CZNUTS**. Využívá se především pro statistické účely, dále pro potřeby analytické a pro potřeby poskytování údajů ve vztahu k Evropské unii, zejména pro úkoly spojené s čerpáním prostředků z fondů Evropské unie.

Jednotlivé úrovně územních jednotek klasifikace CZ-NUTS jsou:

- NUTS 0 – Česká republika (administrativní jednotka),
- NUTS 1 – území celé České republiky (neadministrativní jednotka),
- NUTS 2 – sdružené kraje, tzv. regiony soudržnosti (neadministrativní jednotky),
- NUTS 3 – kraje (administrativní jednotky).

Principy a pravidla územního plánování

Kapitola D. Územní plánování, jeho orgány, nástroje a vazby D.3 Vazby nástrojů územního plánování

NUTS 1	NUTS 2	NUTS 3
Česká republika	Praha	Hlavní město Praha
	Střední Čechy	Středočeský kraj
	Jihozápad	Jihočeský kraj
		Plzeňský kraj
	Severozápad	Karlovarský kraj
		Ústecký kraj
	Severovýchod	Liberecký kraj
		Královéhradecký kraj
		Pardubický kraj
	Jihovýchod	Kraj Vysočina
		Jihomoravský kraj
	Střední Morava	Olomoucký kraj
Zlínský kraj		
Moravskoslezsko	Moravskoslezský kraj	

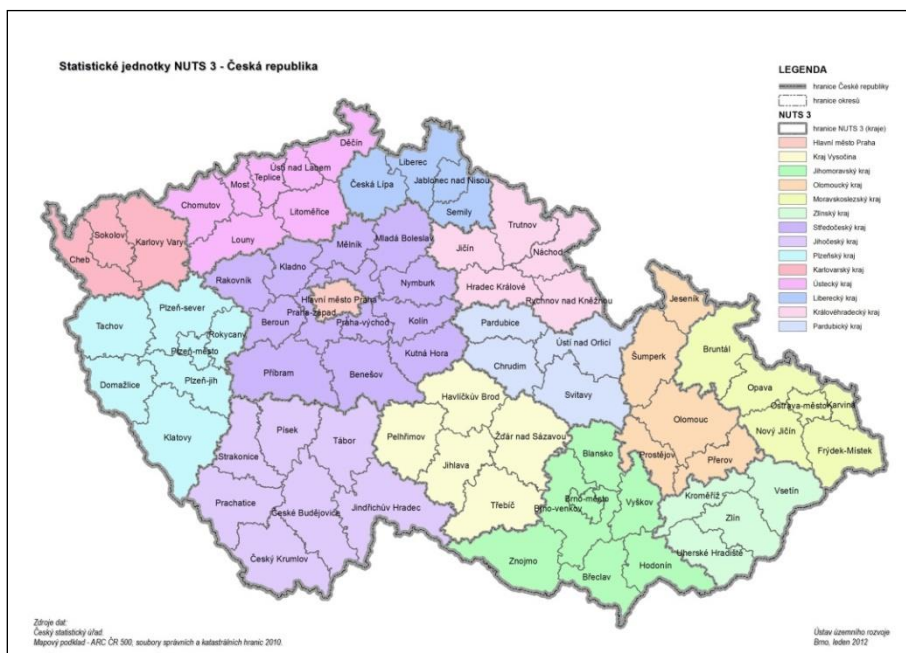
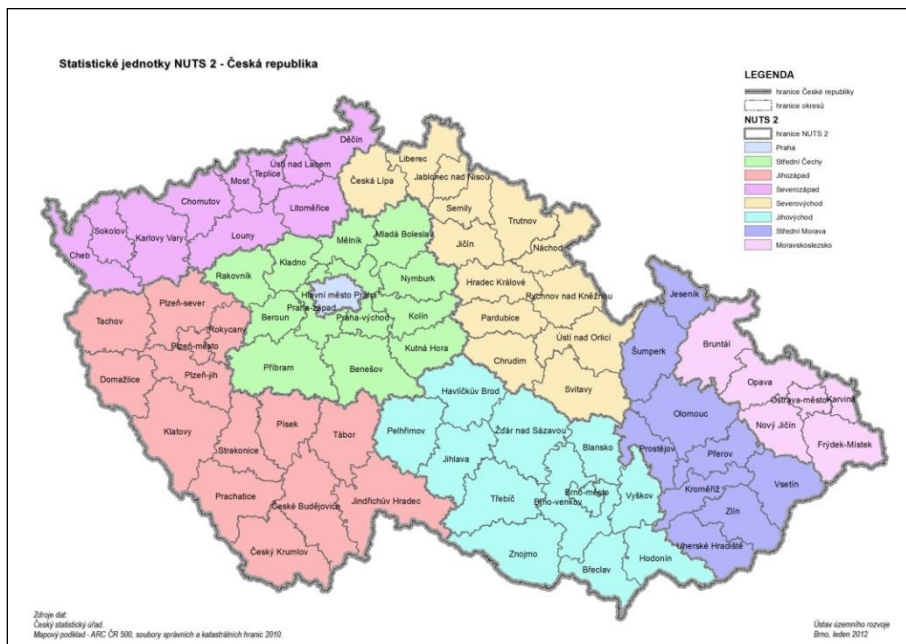
Tab. 3: Přehled jednotek NUTS v klasifikaci CZ-NUTS

Do 31. 12. 2007 byly v systému NUTS vedeny také okresy a obce. Od 1. 1. 2008 byly tyto jednotky převedeny do systému **LAU – Local Administrative Units – Místní samosprávné jednotky**:

- LAU 1 (dříve NUTS 4) – okresy,
- LAU 2 (dříve NUTS 5) – obce.

Principy a pravidla územního plánování

Kapitola D. Územní plánování, jeho orgány, nástroje a vazby D.3 Vazby nástrojů územního plánování

Obr. 2: Statistické jednotky NUTS 2 a NUTS 3 – Česká republika
 Zdroj: Ústav územního rozvoje, Brno 2012, www.portal.uur.cz.

Principy a pravidla územního plánování

Kapitola D. Územní plánování, jeho orgány, nástroje a vazby D.3 Vazby nástrojů územního plánování

Použité zdroje:

- Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje, ve znění pozdějších předpisů.
- Databáze strategií – Portál strategických dokumentů v ČR. Ministerstvo pro místní rozvoj, 2019 [cit. 9. 5. 2019]. Dostupné z URL: <http://databaze-strategie.cz/>.
- Dotace EU – Programové období 2014–2020. Ministerstvo pro místní rozvoj, 2019 [cit. 9. 5. 2019]. Dostupné z URL: <https://www.dotaceeu.cz/cs/Fondy-EU/Kohezni-politika-EU>.
- Dotační portál regionální stálé konference Středočeského kraje [cit. 02. 05. 2019]. Dostupné z URL: <https://rsk-sk.cz/rsk-stredoceskeho-kraje/regionalni-akcni-plan-rap/>.
- Kohezní politika: Osídlení v České republice. Partnerství měst a venkova. Ludmila Kašparová, Milan Půček a kolektiv. Ministerstvo pro místní rozvoj, Ústav územního rozvoje, 2009 [cit. 3. 12. 2018]. Dostupné z URL: <http://www.uur.cz/images/publikace/metodickeprirucky/plnezneni/kohezni-politika-2009/kohezni-politika-cz-19022009.pdf>.
- Portál strategické práce v České republice. Ministerstvo pro místní rozvoj, 2019 [cit. 3. 12. 2018]. Dostupné z URL: <http://www.verejne-strategie.cz/>.
- Portál územního plánování. Ústav územního rozvoje, 2019 [cit. 3. 12. 2018]. Dostupné z URL: <http://portal.uur.cz/>.
- Strategie regionálního rozvoje České republiky pro léta 2014–2020. Ministerstvo pro místní rozvoj, 2019 [cit. 02. 05. 2019]. Dostupné z URL: <https://www.mmr.cz/getmedia/08e2e8d8-4c18-4e15-a7e2-0fa481336016/SRR-2014-2020.pdf>.
- Strukturální fondy a investiční fondy. Ministerstvo pro místní rozvoj, 2019 [cit. 9. 5. 2019]. Dostupné z URL: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Uvodni-strana>.
- Územní dimenze – Integrované nástroje. Ministerstvo pro místní rozvoj, 2019 [cit. 2. 5. 2019]. Dostupné z URL: <https://www.mmr.cz/cs/Microsites/Uzemni-dimenze/UD-typy/Integrované-nastroje>.